ПАМ'ЯТАЙМО МИНУЛЕ -
200-річчя
НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗСА
100-річчя
АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ
— БУДУЙМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125

УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXIII. Ч. 104. TWO SECTIONS (SECTION 1) ЦЕНТІВ 25 CENTS ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 5-го ЧЕРВНЯ (JUNE) 1976 No. 104. VOL. LXXXIII.

МИТРОПОЛИТ НИКОЛАЙ ШИРИТЬ НЕПРАВДИВІ ІНФОРМАЦІЇ

Написав Теодор Данилів

Київське Радіо у своїй програмі для українців, що проживають за кордоном, передало 22 травня ц. р. о год. 22:00 (за Ґрінічом) інтерв'ю свого кореспондента Олега Тимошенка з Митрополитом Львівським і Тернопільським Николаєм, з нагоди урочистостей „присвячених 30-річчю Львівського Церковного Собору, який, виражаючи прагнення широких кіл віруючих, прийняв рішення скасування Берестейської Унії 1596 року, розрив з Ватиканом і об'єднання з Руською Православною Церквою".

Як відомо, згаданий „Львівський Церковний Собор" був організований і відбувався під диктат і тиск большевицьких властей у Львові в днях 8-10 березня 1946 р. і був жалісним видовищем.

Але, не дивлячись на це, достойники Російської Православної Церкви, включаючи й Митрополита Николая, стараються представити той „собор" як подію історичного значення, яка зліквідувала Греко-Католицьку Церкву в Галичині.

Ото ж згаданий Митрополит Николай, відповідаючи на запитання кореспондента, подає свою версію причин, які довели до заключення Берестейської Унії 1596 року, згадує про „много дій унійтської ієрархії проти рідного народу в догоду австрійської імперії та буржуазної Польщі", співдію із гітлерівським режимом, а на стосовне запитання кореспондента стверджує що він „був учасником Львівського Собору у 1946 році як член ініціятивної групи по підготовці до воз'єднання" і що „все-ініціятором і реалізатором ідеї воз'єднання Греко-Католицької Церкви в Галичині з Руською Православною Церквою був протопресвітер доктор Гавриїл Костельник та „його помічники, єпископи доктор Мельник Михаїл і Пельвецький Антоній".

Кореспондент дальше запитує:

„Деякі українці католики за рубежом твердять, мов би Львівський Собор 1946 року не мав права відхиляти постанови Берестейської Унії. Що Ви можете відповісти на це?"

Митрополит Николай відповідає:

„Їх твердження без основи, я сказав би поверхово-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Софія Наумович-Вітошинська здобула докторат на Сорбоні

(О.К.) — В четвер 20 травня 1976 року в славетному паризькому університеті Сорбона відбулася промоція відомої журналістки Софії Наумович (Любомири Ольги Вітошинської) на доктора філософії. Темою докторської тези були „Два ДонЖуани" — („Дон Жуан" Мольєра та „Камінний Господар" Лесі Українки). Жюрі в складі трьох професорів порівняльної літератури під головуванням проф. Кадо признало їй ступінь доктора з оцінкою „онорабль". В Сорбоні існують три ступні: пасабль — достаточно, онорабль — відзначаюче та трезорабль — який дається визначним особам.

Цей особистий успіх нашої докторантки був рівночасно успіхом української літератури, зокрема великої поетки Лесі Українки, бо для обґрунтування своєї тези, докторантка переклала його на французьку мову. Переклад признано дуже успішним, внаслідок чого „Камінного Господаря" порівнювали з Монтерляном та Бернаносом. Захист тези тривав три години і впродовж тих трьох годин в амфітеатрі Сорбони була мова про Україну. Авдиторія, яка складалася з українців, французів та іншенаціональних докторантів, що студіюють порівняльну літературу, прийняла вислід та ґрадуації жюрі довготривалими оплесками.

Окрім того, переклад „Камінного Господаря" здійснений докторанткою, признавши його дуже добрим, рішили видати друком з передмовою проф. Кадо.

При нагоді захисту тези, докторантка мала нагоду для вияснення деяких спірних питань нашої літератури, присвоєної безцеремонно москалями, і для опрокинення безпідставних анексій.. (Слово про Ігорів похід).

ЗДОБУТКИ ОКРУГ УНСОЮЗУ У ТРАВНІ 1976 РОКУ

Округа (осідок)	Кільк. Відд.	Прид. чл. у травні	Разом у 1976 р.
ОКРУГИ ПЕНСИЛЬВЕНІЇ			
Філядельфія	39	41	150
Піттсбурґ	18	10	61
Шамокин	20	4	35
Аллентавн	11	4	18
Скрентон	9	1	5
Вілкс Бери	9	2	8
Разом:	106	62	277
ОКРУГА МЕРИЛЕНДУ			
Балтімор	9	7	18
ОКРУГИ НЮ ЙОРКУ			
Ню Йорк	34	19	86
Сиракюзи — Ютика	13	6	45
Рочестер	10	24	43
Трой	7	4	32
Боффало	9	—	15
Разом:	73	53	221
ОКРУГИ НЮ ДЖЕРЗІ			
Нюарк	22	3	66
Джерзі Сиґі	11	4	36
Перт Амбой	12	7	30
Пассейк	7	—	17
Разом:	52	14	149
ОКРУГИ ІЛЛИНОЙ, МІЧИҐЕН І ОГАЙО			
Чікаґо	35	21	93

Округа (осідок)	Кільк. Відд.	Прид. чл. у травні	Разом у 1976 р.
Детройт	20	13	60
Клівленд	20	9	40
Янґставн	9	3	10
Разом:	84	46	203
ОКРУГИ НОВОЇ АНГЛІЇ			
Ню Гейвен	19	2	32
Бостон	5	3	15
Вунсакет	6	3	13
Разом:	30	8	60
ОКРУГИ ЗАХІДНІХ СТЕЙТІВ АМЕРИКИ			
Центральна	6	1	14
Мінneaполіс	7	2	8
Ст. Луїс	6	—	—
Разом:	19	3	22
Необ'єднані Відділи в ЗСА	20	2	18
ОКРУГИ КАНАДИ			
Торонто	25	9	45
Монтреаль	10	13	47
Ніяґара	9	4	16
Захід Канади	18	1	17
Разом:	62	27	125
ЗАГАЛЬНА СУМА:	455	222	1,093

Українська іміґрація в ЗСА буде темою сесії НТШ на славістичній конвенції в Ст. Люїсі

Ст. Люїс, Місс. — Восьма Річна Конференція Американської Асоціяції для сприяння слов'янським Студіям (ААASС) відбудеться 6-9 жовтня ц.р. в Ст. Люїсі, Місурі. Наукове Товариство ім. Шевченка в ЗСА, спільно з ААASС, влаштовує наукову сесію „Українська Іміґрація в ЗСА: Перегляд останніх 200 років" з участю шести українських професорів американських університетів і коледжів.

З науковими доповідями на Сесії виступлять: д-р Юрій П. Кульчицький, професор історії Янґставнського університету — „Українські іміґранти в Америці від найдавніших часів"; д-р Мирон Б. Куропась, спеціяльний асистент президента ЗСА для етнічних справ — „Розвиток етнічно-національної свідомости серед українців в Америці", та д-р Микола Ю. Богатюк, професор економіки Лемойнського коледжу — „Соціяльно-економічні здобутки українців в Америці".

Коментаторами доповідей будуть: д-р Орест Субтельний, професор історії Гамільтонського коледжу, д-р Іван З. Головінський, професор психології Ратґерського університету, та д-р З. Лев Мельник, професор фінансів Синсінатського університету. Організатором і керівником Сесії буде проф. Микола Ю. Богатюк, заступник голови НТШ в ЗСА та секретар Постійної Конференції Українських Студій при Гарвардському Університеті.

„Українська Іміґрація в ЗСА: Перегляд останніх 200 років" — це вже третя в цьому році наукова сесія, яку влаштовує НТШ в ЗСА спільно з американськими науковими інституціями.

23 березня ц. р. на Ратґерськім університеті НТШ влаштувало спільно з Ратґерським університетом Наукове Симпозіюм, присвячене 200-річчю Америки з участю шести українських професорів-членів НТШ. Орґаніратором Симпозіюму був проф. Іван З. Головінський.

15 квітня ц. р. на Річній Конвенції Східньої Економічної Асоціяції (ЕЕА) в Блюмсбурґському стейтовому коледжі відбулася наукова сесія „Економіка України в 1970-х роках" з участю шести професорів-економістів. Її влаштувало НТШ спільно з ЕЕА, а організатором Сесії був проф. Микола Ю. Богатюк.

Наукова Конференція „Шукання за Свободою: Східньо-европейські країни в 1976 р." відбулася 24 квітня ц. р. в Лемойнському коледжі в Сиракюзах. В ній взяло участь вісьмох університетських професорів, між ними професори Омелян Пріцак і Микола Богатюк — дійсні члени НТШ.

Константин Савчук – звичайний професор історії

Проф. Д-р К. Савчук

Джерзі Ситі (Н. Н.) — Д-р Константин Савчук, викладач історії в Сейнт Пітерс коледжі, недавно був підвищений до ступня звичайного професора. Коледж, який нараховує приблизно 300 викладачів, має 26 звичайних професорів. З них, д-р Савчук був підвищений до ступня звичайного професора найшвидше.

Проф. К. Савчук, який вдруге був обраний цього року на голову Департаменту Історії, здобув докторат в Колюмбійському університеті. Його книжка „Україна в Організації Об'єднаних Націй: студія совєтської закордонної політики, 1944 - 1950 рр." появилася в 1975 році. Книжку вже майже розпродано. Хто бажав бе ще замовити цю працю повинен висилати чека (10 дол.) на таку адресу: Columbia University Press, 136 South Broadway, Irvington, New York 10533.

Минулого семестру д-р К. Савчук — спільно з професором з Департаменту політичних наук — викладав курс „Опозиція в Совєтському Бльоці". Крім іншої літератури, студенти читали книжку І. Дзюби, „Інтернаціоналізм чи русифікація?" та есеї В. Мороза. Константин Савчук є також членом Департамену Воєнних Наук. Його курс „Совєтська воєнна історія" — обов'язковий предмет для всіх кадетів.

Румсфельд: ЗСА мусять збільшити продукцію конвенційної зброї

Аннаполіс. — Секретар оборони Доналд Румсфельд, промовляючи у середу, 2-го червня, на ґрадуаційній церемонії в Академії Військової Фльоти, заявив, що хоча ЗСА мають задовільну кількість нуклеарної зброї для „відстрашення будь-якої іншої потуги" від вживання атомової зброї проти Америки, то ЗСА мусять збільшити продукцію конвенційної зброї та чисельно скріпити свою армію, фльоту та повітряні збройні сили, щоб мати також ефективну оборону проти ворога, чи ворогів, які загрожували б безпеці країни конвенційною війною чи нападом. Говорячи перед приблизно 13.000 людей, Румсфельд висловив переконання, що американський нарід і уряд ніколи не дозволять на те, щоб послабла „відстрашаюча сила нуклеарної зброї", але Америка також мусить бути готова протидіяти конвенційною зброєю „на будь-яку воєнну провокацію, будь-яким ворогом і в будь-якій частині світу, де були б загрожені інтереси З'єднаних Стейтів".

Негромадяни мають право на федеральну працю

Вашінґтон. — У вівторок, 1-го червня, Найвищий Суд ЗСА 5-ма голосами проти 4-ох рішив, що Комісія Цивільної Служби не має права забороняти постійним мешканцям, які не є американськими громадянами, працювати для федерального уряду. Суд заявив, що така заборона, яка існувала в ЗСА протягом майже 100 років, порушує 5-ий Додаток до Конституції. Найвищий Суд, однак, зазначив, що хоча негромадяни відтепер матимуть право подаватися на будь-яку федеральну працю, то Президент чи Конгрес зможуть, якщо настане потреба, виготовити список позицій, які будуть недоступні для негромадян з уваги на державну безпеку.

Британські парляментаристи виступили в обороні українських політичних в'язнів

Лондон (УЦІС) — Ще 6-го серпня 1975 р., під час дебатів в британському парляменті, лейбористський посол В. Вітлок, який очолює Англо-Українську Групу послів, вніс внесок в обороні незаконно ув'язнених українських політв'язнів, згадуючи поіменно поіменно Валентина Мороза. Цей внесок, який був повторений на початку біжучої парляментарної сесії 24-го листопада 1975 р. і який досі підписало 131 послів, звучить так:

„Що ця Палата, стурбована одержаними вістками про жорстокі умовини, в яких терплять в СССР такі українські політв'язні, як Валентин Мороз, і переконана, що необхідно засуджувати намагання довести до масової стандартизації мислення шляхом придушення історичних прав людини в якій-небудь частині світу — закликає СССР змінити ті умовини, привести їх до рівня із визнаними міжнародними нормами для втримання в'язнів та звільнити тих, одинока провина яких полягає в тому, що вони високо цінять свободу думки та вислову і вважають, що стародавні традиційні культури повинні бути збережені".

Збирання підписів далі продовжується і робляться заходи, щоб ця справа була предметом обговорення у парляменті.

Виступили в обороні переслідуваних журналістів

Штрасбурґ, Франція. — Під час конференції міністрів закордонних справ Західньої Европи, яка відбувалася тут в другій половині травня ц. р. обмірковувано також переслідування людей в світі. На цю тему відбувся окремий панель під моттом: „Права людини — твої права", у якому брали участь майже усі учасники конференції. Щоб особливим способом відмітити значення цієї проблеми, один відділ скавтів під спів „Гимну радости", випустив в повітря 500 бальонів блакитного кольору з емблемою Ради Европи. Багато панелістів засуджували поступування тоталітарних режимів в багатьох країнах світу, які не то що не респектують основних прав людини, але карають тих, які змагаються за такі права. Користаючи з конференції Міжнародна Амнестія повела акцію проти злочину, який мав місце в 17-ох країнах світу, між ними також у Совєтському Союзі, у яких безслідно зникло 67 журналістів. Багато з них ув'язнено незаконно і не дано їм змоги нав'язати зв'язків з їхіми амбасадами чи членами родин. Деякі журналісти, зокрема закордонні кореспонденти пропали без сліду і їх розшукують родини з допомогою Міжнародної Амнестії, але покищо безуспішно.

Кубинські вояки розпочали акцію проти анґольських партизанів

Гуамбо, Анґоля. — Кубинські вояки, які минулого року допомогли марксистській фракції здобути владу в цій колишній португальській колонії, недавно розпочали воєнні акції проти партизанів, які належать до Національного Союзу для повної незалежности Анґолі, однієї з двох груп, які є про - західнього наставлення. Національний Союз, ведений Джонасом Савімбою, протягом останніх кількох тижнів поширив партизанську війну, зокрема виконав кілька нападів на дуже важливу залізничу лінію, яка сполучує центральну Анґолю із портами та іншими державами в тій частині Африки. Хоча марксистський уряд встановив владу по цілій країні, то речники цього уряду признають, що Національний Союз далі має досить широку підтримку, зокрема по селах. Проти цих антимарксистських партизанів анґольський уряд кинув досить сильні військові з'єднання, включно з кубинськими частинами. Як відомо, Гавана, за намовою Москви, минулого року вислала до Анґолі 15,000 вояків. Кілька тижнів тому кубинський прем'єр Фідель Кастро заявляв, що до половини 1977-го року майже всі кубинські вояки будуть відтягнені з Анґолі. Тепер, однак, не відомо, чи ця обіцянка буде додержана, з уваги на зростаючу антимарксистську партизанку.

Гомфрі проголосив можливість його кандидатури

Чері Гилл, Н. Дж. — У четвер, 3-го червня, сенатор Гюберт Гомфрі із Міннесоти заявив у інтерв'ю, що якщо колишній губернатор Джорджії, Джіммі Картер, не здобуде достатньої кількости конвенційних делеґатів у правиборах в Каліфорнії, Огайо та Ню Джерзі, які відбудуться цього вівтірка, 8-го червня, то він, сенатор Гомфрі, який досі був „неактивним кандидатом", активно розпочне свою кампанію здобути номінацію Демократичної партії на пост президента. Гомфрі сказав, що формально проголосить кандидатуру тоді, коли переконається, що Картер немає від 1,200 до 1,300 запевнених делеґатів. Для здобуття номінації треба мати підтримку 1,505-ох делеґатів. Якщо у цих трьох правиборах Картер здобуде менше ніж 200 із можливих 540 делеґатів, то Г. Гомфрі розпочне свою кампанію. Картер вже має 904 запевнених делеґатів, а також 75 із т. зв. „незобов'язаних" заявили йому свою підтримку.

ВЕСНЯНИЙ КОНЦЕРТ ОСЕРЕДКУ СУМА В АСТОРІЇ

Асторія, Н. Й. — В неділю, 6-го червня ц. р. о год. 4-ій по полудні тут у власній Домівці при 34-14 31 евеню відбудеться Весняний Концерт Спілки Української Молоді Америки — Осередку ім. Михайла Сороки з багатою і цікавою програмою, у якій візьмуть участь багато членів юнацтва і дружинники. Концерт підготовляють виховниці і члени Управи.

ШИРШІ СХОДИНИ МИРЯН В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — В неділю, 6-го червня ц. р. о год. 1:30 по полудні тут у великій залі Українського Народного Дому при 2-ій евеню, відбудуться ширші сходини мирян, на яких будуть порушені: справа Евхаристійного Конґресу, закулиси заповідженої і відбутої наради Постійного Синоду Помісної УКЦеркви, роля мирян у Церкві, справа жонатих священиків в УКЦеркві та інші справи.

ВСЕУКРАЇНСЬКЕ ЄВАНГЕЛЬСЬКО-БАПТИСТСЬКЕ БРАТСТВО ВІДЗНАЧИЛО 200-РІЧЧЯ ЗСА І 100-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОГО ПОСЕЛЕННЯ В АМЕРИЦІ

Філядельфія (ВГ). Старанними заходами Ювілейного Комітету, в складі якого були пастори І. Беркува — голова, мґр Д. Марійчук — заст. голови й А. Коцепула — секретар, при численній співучасті членів Українських Баптистських Церков і громадянства філядельфійської околиці, в днях 29-30 травня ц. р. відбулося тут урочисте святкування обох Ювілеїв.

Уже в суботу вранці здалека прибували гості на оглядання історичних пам'яток у Філядельфії — в другій столиці ЗСА, це 4-го липня 1776 р. відбулося проголошення Декларації Незалежности ЗСА.

Письмові привітання прислали від Об'єднання УЄвБ-Церков у ЗСА паст. І. Поліщук — голова, від УЄвБ-Об'єднання Східньої Канади пастори И. Іваськів — голова й С. Тимців — секретар, від КЄвБКонференції Зах. Канади пастори О. П'ятоха — голова й І. Тарасюк — секретар. Привітання прибули також від Об'єднань УЄвБЦерков з Англії, з Південної Америки й з Австралії. Особливо гарячі вітання прилинули з рідних земель від віруючих з України.

Особисто вітали присутніх на Ювілейному Святі від ВЄвББратства паст. О. Р. Гарбузюк — голова, висловивши щире признання за фахово виконану працю Ювілейному Комітетові й глибоку вдячність УБЦеркві Філядельфії за прийняття Ювілею, а всім присутнім подякував за їхнє прикладне виявлення щирої солідарности і вдячности американському урядові та народові за прийняття на поселення, в підтримці Ювілейного Святкування 200-річчя ЗСА, від УБЦеркви Філядельфії паст. І. Беркута, від Об'єднання Жіночих Гуртків при ОУЄвБЦерков у ЗСА Ніна Возьна — голова, від Ювілейного Комітету й Радіоблаговістя „Голос Євангелії в Україну" А. Коцепула — секретар, від УБЦеркви в Гардінер, Мейн, паст. М. Якубович, а усно передав якнайкращі побажання Божих благословень паст. С. Ницик з Детройту. Паст. д-р І. Кмета крім сердечних привітань з особливим чуттям відчитав свою поему, присвячену на 200-річчя ЗСА. Генеральний секретар Асоціяції Баптистів Пенсильвенії та Ню Джерзі паст. д-р Г. Булярд крім передання привітань виголосив глибокі духовні пропoвіді для присутніх з англомовного світу по-англійськи.

Якнайсердечніше привітав Ювілейне Святкування та побажав багато Божих благословень генеральний вікарій Української Католицької Церкви Преосв. Єпископ Кир Василь Лостен, нагадуючи всім присутнім, що у такій країні повної свободи як ЗСА ми не сміємо забути про страждальців за віру в Україні й що потрібно горливо молитися за всіх, які там тепер, позбавлені релігійної свободи, збираються на свої Богослуження в катакомбах. Він з вдячністю і признанням згадав про добродушну прислугу паст. І.

(Закінчення на стор. 3-ій)

УККА ПРОХАЄ ПРЕЗИДЕНТА ФОРДА ІНТЕРВЕНІЮВАТИ В ОБОРОНІ МОРОЗА

Ню Йорк, Н. Й. (УККА) — У зв'язку з тривожними повідомленнями про перенесення Валентина Мороза з Владимирської тюрми до Сербського Інституту психіятрії в Москві, Екзекутива УККА вислала 3-го червня 1976 р. телеграму до Президента Форда наступного змісту:

Дня 18-го травня 1976 р. телеграма Рейтера з Москви повідомила світ, що Валентин Мороз, український історик в совєтських тюрмах від 1970 р. і який вже відсидів чотири роки в 1965 -68, був перевезений з горезвісної тюрми у Владимирі до Сербського Інституту психіятрії в Москві, якого совєтський уряд уживає для дослідів наркотиків над політичними в'язнями.

Судьба Валентина Мороза Вам добре відома. Ви особисто інтервеніювали в його справі у Леоніда Брежнєва під час Вашої зустрічі з ним у Владивостоці в грудні 1974 р. Ви теж почули про цю проблему під час зустрічі етнічних організацій з Вами в дні 2-го квітня 1976 р. у Мілвокі, Виск.

В цей критичний момент для життя п. Мороза, Екзекутива УККА апелює до Вас інтервеніювати ще раз в совєтському уряді в справі негайного звільнення п. Мороза з Сербського Інституту та надання йому амнестії так, щоб він міг вернутися до своєї родини та поправити своє підірване здоров'я. Сотні тисяч американців українського походження будуть Вам вічно вдячні за цей крок гуманности й доброї волі з Вашої сторони.

ЧЛЕНСЬКА КАМПАНІЯ УНСОЮЗУ В ТРАВНІ

До Головної Канцелярії УНСоюзу наспіло в травні 1976 р. 222 аплікації нових членів.

По 2 і більше аплікацій надіслали:

І. Одежинський (153) — 25, П. Прокопенко (89 — новий Відділ) — 13, В. Оріховський (353) — 8, М. Кіґічак (240) — 6, М. Драґанчук (379) — 6, М. Семків (379) — 6, М. Драпала (96) — 5, П. Федик (292) — 5, В. Шаран (407) — 5, Текля Мороз (465) — 5, Л. Блонарович (34) — 4, І. Пиндус (39) — 4, В. Попович (367) — 4. По 3 аплікації прислали: Анна Гарас (47), В. Квас (88), И. Сидор (90), М. Гаврилюк (162), П. Щерба (173), І. Пригода (200), Олександра Дольницька (434), Віра Баніт (473). По 2 аплікації нових членів надіслали: В. Вереш (4), М. Хоманчук (5), П. Шевчук (13), М. Отрок (14), Олена Олек (22), Р. Дяків (30), А. Ціздин (55), С. Гавриш (83), Р. Татарський (94), М. Бобечко (102), М. Шумило (110), В. Кобіто (121), Т. Дуда (163), І. Бабин (168), В. Палідвор (204), П. Ліщак (230), Юлія Ґуглик (259), О. Скібіцький (285), В. Лещук (303), Д. Ґалонжка (307), Я. Карп'як (385), М. Малинівський (437), Ольга Плешкевич (448), І. Фаренич (462). 54 секретарі прислали по одній аплікації нових членів. Разом наспіло в травні 222 аплікації нових членів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Сто років етноциду.

Сто років тому, 30-го травня за новим і 18-го травня за старим календарним стилем 1876-го року, московський цар-імператор Александер II, перебуваючи тоді на лікуванню в німецькому місті Емсі, підписав один з найганебніших документів в історії цивілізованого людства, відомий під назвою „Емського указу". Його текст говорить сам за себе і в сторіччя його підпису зацитуємо його за проф. С. Єфремовим в українському перекладі:

„1876 р. Государ Імператор у 18/30 день минулого травня височайше повеліти зволив: 1) не допускати ввозу у межі Імперії без особливого на те дозволу Головного Управління у справах друку будь-яких книг і брошур, видаваних за кордоном малоросійським наріччям; 2) Друкування і видавання в Імперії оригінальних творів і перекладів на тім же наріччі заборонити за вийнятком лише: а) історичних документів і пам'яток і б) творів красного письменства, але з тим, щоб при друкуванні історичних пам'яток безумовно затримувався правопис первотворів; у творах красного письменства не було допускано жадних відхилень від загальноприйнятого російського правопису і щоб дозвіл на друкування творів красного письменства давався не інакше, як після розгляду рукописів у Головному Управлінні в справах друку; 3) Заборонити також різні сценічні вистави і читання на малоросійському наріччі, а рівнож і друкування на ньому ж текстів до музичних нот".

Цей ганебний „указ" був доповненням не менш ганебного „Валуєвського циркуляря" з 1863-го року про те, що української мови „не було, нема і бути не може".

Очевидно, що в друкованих ще „на украинськом язике" публікаціях в новітній формі, але давній своєю народовбивчою суттю комуно-московській імперії ніже словом не згадано про століття горезвісного „Емського указу". Щонайменше не згадано цього в доступних нам двох десятках періодиків. Правда, в опублікованій в Києві в 1961-му році „Українській Радянській Енциклопедії" є маленька, заледве на 18 півсторінкових рядків, згадка про „Емський Акт 1876", із заключенням, що цей „акт", мовляв, „як і всі і всі інші реакційні заходи царського уряду, був остаточно ліквідований перемогою Великої Жовтневої соціялістичної революції".

Так, цей „акт" справді „був ліквідований" куди жорстокішою і всеохоплюючою насильною русифікацією для „злиття націй" у вдуману послідовниками царів і валуєвих „нову історичну спільність людей — один совєтський народ".

Проте, даремні були „укази" і „цикулярі", як і даремні були всі інші народовбивчі затії білих російських імперіялістів. При першій нагоді під час і після Першої світової війни український народ своєю волею і силою перекреслив усі ці драконські заходи білих поневолювачів та проголосив свою вільну, ні від кого незалежну і соборну та народоправну Українську Державу, ідею якої не потрапила в нічому навіть надщербити нова окупація та нові, досі ніким в історії неперевершені масові розстріли, заслання, голодова облога, „єжовщина" та сталінська „спалена земля" під час Другої світової війни. Також тоді український народ словом і ділом, проголошенням відновлення української державности та діями леґендарної УПА, знову заманіфестував і підтвердив, що жадна сила в світі, жадні „укази" і „циркулярі" білих і червоних царів не знищать його і не зламають його волі та рішучости бути господарем своєї землі.

Сьогодні над цим нашим поневоленим, але нескореним народом зависла нова смертельна загроза, він знову стоїть перед новим: „бути, чи не бути". Немає сумніву, яка буде відповідь на це українського народу. Її вже дають Мороз та десятки і сотні інших Одержимих. Ми, українці на волі, у 100-ліття народовбивчого Емського указу, повинні приректи самим собі і нашим братам та сестрам на рідній землі, що ми з ними, та доказати це словом і ділом!

ЗСА дають Мехіко 1.600 акрів землі

М. Р.). — В липні ц. р. буде полагоджена справа приблизно 7.600 акрів урожайної землі над рікою Ріо Гранде по стороні Тексасу. Тоді то ЗСА повернуть цю землю для Мехіко на на основі міжнародної умови в справі границь і води, заключеної між обома країнами. „Всі говорили, що окружний президент Бустаманте Веля був божевіл. бо домагався для Мехіко землі на північному березі ріки, — заявив його наслідник Ернесто Побляно Фернандез, — одначе час доказав, що він мав рацію".

Земля, про яку йшов спір, перейшла на південний берег Ріо Гранде на основі т. зв. „Омагського перекрою". Цим перекроєм було випростуване русло ріки, а Мехіко багато років тому втратило великий простір землі, коли ріка покинула своє русло під час великої повені. Мейор Побляно Фернандез каже, що це сталося тому, що тексаські фармери виправляли бульдозерами свої приділи землі далі на південь впродовж довгих років. На цьому просторі землі, що його одержить Мехіко, а дві греблі на ріці Кончо, мехіканської притоки Ріо Ґранде, і простора сітка зрошувальних каналів, які вможливлювали тексаським фермерам плекати в цій полосі кавуни, дині, цибулю, моркву, помідори, чілійську паприку, пшеницю, кукурудзу, квасолю, бавовну й інші рослини.

Передача землі, згідно з мейором Побляно Фернандезом, відбудеться в найбільш відповідний час, бо остання повінь забрала все, навіть кормові рослини й худобу. П'ять сіл в окрузі Охінаґи (з населенням 21,-000), напроти Презідіо в Техасі, управлятимуть приблизно 32,000 акрів зрошуваної землі цього року, а 49,000 акрів в 1977 році завдяки цій передачі.

Володимир Барагура

АМБАСАДОРСТВО ЗОБОВ'ЯЗУЄ

У нас прийнялися деякі втерті вислови - фрази, які вживаємо машинально, кидаємо ними, мов м'ячиками, жонґлюємо ними, але або їх якслід не розуміємо, або це вкладаємо в них змісту, або не придаємо їм вагомости.

До таких висловів, що набрали характеру штампу, а якими залюбки послуговуємося і які кидаємо з легкої руки, поруч „зберігання традицій", „політична еміґрація", „українці в діяспорі, „українці у вільному світі", „Помісна Церква", „поневолена, але не скорена Україна", „історичні права українського народу", „лицем до молоді" тощо, належить і улюблений вислів „амбасадорство". Мовляв, кожний „українець у діяспорі, бувши політичним еміґрантом, повинен стати амбасадором української нації у вільному світі". Отже — гасло масового „амбасадорства".

Це звучить приємно для вуха і гладить національну амбіцію, але воно — зобов'язує. І тому тільки небагато громадян розуміють значення і вагу цього слова, вкладають у те поняття відповідний зміст і доросли до завдань амбасадорів.

Відомі амбасадори державних народів, які знають мало, або й нічого про країни, в яких мають виконувати свої обов'язки. Була анекдота про одного західньоевропейського амбасадора, який перед Другою світовою війною мав їхати до однієї східньоевропейської держави, і щойно під час бенкету з нагоди його номінації напередодні виїзду на нове призначення він запитав свого першого секретаря, де ця країна лежить, як називається її столиця і чи туди, бува, можна дістатися літаком...

Але ніхто не чував про амбасадорів, які не знали б проблематики, справ і інтересів свого народу, який мають репрезентувати на чужому терені.

На жаль, між нашими „амбасадорами" мало таких, що були б озброєні відповідним фактичним знанням проблем української спільноти і вміли переконливо, обґрунтовано, умотивовано передати чужому оточенню потрібні інформації.

Таким браком фактичного знання грішать не тільки окремі особи ,але й збірні тіла нашого громадського життя, як центральні політично - національні установи, наукові інституції, різні товариства й організації.

Чужинці, які до них звертаються, не отримують потрібних їм інформацій, а деколи навіть допомоги, чи вказівки , куди й до кого за такими даними звернутися, як сконтактуватися з тямучими у цих справах людьми. Їх збувають загальниками, закриваються некомпетентністю в даній проблемі, браком довідкових матеріялів, відсутністю референта даної ділянки тощо, а деколи ці чужинці жаліються, що до телефону зголошується „не дуже приязний голос і вішає слухальце", не зробивши зусилля допомогти питаючому.

Наше амбасадорство не сьогоднішнє і має різні розвоєві фази, ступені, питому вагу та вартість. На початку це були вареники і голубці. Потім прийшов вищий ступінь, який і досі є важливим атутом: це — різновидне народне мистецтво, танці, пісні, народні одяги, звичаї, традиції, з якими знайомиться іншонаціональне оточення за допомогою виставок, показів, фестивалів, концертів, ярмарків, доповідей, фільмів, інколи радіомовлення преси, телевізії, памфлетів.

Але, хоч все те робить сильне враження, воно короткотривале. Хвилеве захоплення і признання швидко минає, забувається.

А втім, це тільки одна частина життя нації, обмежена до етнографізму і фолкльору. Кожна нація, навіть еміґраційна мікронація, має поруч того ще й життя на вищих щаблях. Це — політично - суспільне, громадське, культурно - мистецьке, освітньо - виховне, науково - дослідне, релігійне ,економічне життя у різновидих формах, що конкретно проявляються в організаціях, установах, товариствах, школах, підприємствах, видавництвах, бібліотеках, музеях, церквах.

Про всі ці ділянки треба мати бодай основні знання і вміти дати інформації зацікавленому чужинцеві — політикові, дослідникові, громадському діячеві, журналістові чи й приватній людині.

Чужинців цікавить зокрема статистика, циферні дані, крива розвою, бо з того вони можуть робити спостереження, витягати висновки й обґрунтовувати свої твердження.

Очевидно, ніяка окрема людина не може всього того знати, але повинні бути відповідні довідники, які були б кожного року поновлювані свіжими даними, повинні бути в наших центральних, громадських і наукових установах інформаційні центри, обсаджені англомовними людьми, куди можна б спрямувати зацікавленого українською проблематикою чужинця.

Це важливе зокрема тепер, коли на місце теорії „перетоплювального кітла" прийшла концепція „етнічної ідентичности", чи „багатокультурности", а зацікавлення проблематикою національних меншин зросло з нагоди 200-ліття Америки.

Довідкова література, інформаційні центри і бодай загальне ознайомлення загалу нашого громадянства з рідною проблематикою та фактичне, серйозне знання найважливіших фактів життя нашої спільноти, позитивно розв'яжуть питання нашого амбасадорства, змінивши його з пустого звуку у поняття конкретного змісту.

І. Світ

ЧИ МИ ДІЙСНО ЗНАЄМО ПРО СССР?

(2)

Тому, можливо, совєтська політика до певної міри не виявляє , повного розміру своєї агресивности. Інша річ вживати т. зв. Брежнєвську доктрину, яка ще не похована, і Москва старається її оправдувати. Про це говорилося на Конгресі східньо - німецької комуністичної партії та писалося у великій статті в „Правді" 22-го травня. Суслов висловив це трохи іншим шляхом: він твердив, що американські реакціонери, німецькі західні реваншисти та маоїсти з'єднали свої сили проти Совєтського Союзу та комунізму.

Розвідка, яка переводиться Америкою, Англією та іншими членами НАТО, важлива тоді, коли дає відомості про взаємини між різними установами в СССР, про їх суперечності та як все те впливає на переведення плянів воєнного поготівля. Тут часто, — говорить автор, — мала нотатка або заключення на її основі мають більше значення, як відомості, доставлені секретним агентом. Бо останній майже завжди не знає певних справ ,не може оцінити важливости чогось. Отже, автор певний, що такий аґент має дуже мале значення.

Інша справа — фотографія; зокрема сучасне фотографування, яке здобувається літаючими сателітами, що постійно кружляють над Землею. Ці джерела інформації говорять про рух військ, транспорт певних уряджень, — але вони не мажуть дати даних про те, що робиться всередині, що думають керівники установ і тих з ф о тографованих об'єктів. Тут має значення метода дедукції для військовика того, хто має вияснити, у чому справа.

Автор твердить далі, що тепер в Америці існує досить широке коло знавців-експертів совєтських справ, які постійно зайняті дослідами та які вживають всіх можливих джерел, щоби перевірити свої висновки. Для таких дослідів розвідчі матеріяли часом дають ті точки опертя, які дозволяють розшифрувати ввесь плян. Для цього теж дуже важливі є інформації, здобуті відкритим способом.

Автор підкреслює важливість розшифрування певної інформації, напр., переданої совєтським радіо. Був такий випадок, коли в 1961 році ТАСС передав по радіо текст оголошення про плянований атомовий вибух, що мало бути зроблене через три дні. Цим була порушена заборона в Совєтах оголошувати такі факти наперед. Однак, американський Президент не хотів складати протесту Москві, поки стався фактичний вибух.

Після перегляду багатьох фактів про потрібність або непотрібність певних розвідчих акцій, автор все ж приходить до висновку, що добра розвідка у воєнних, економічних та політичних справах дуже важлива, і повинна переводитися далі й удосконалюватися. Вона мусить також слідкувати за активністю й діями КҐБ, бо одночасно Америка стоїть перед розвитком нової загрози — швидко поширюваного кола неорганізованих осіб нестійкого морального характеру та різних відступників - дисидентів. Можливо, автор має на думці, що ми знаходимося в часі, коли таких загроз буде значно більше.

Згідно з автором, розвиток атомової промисловости у світі відкриває для подібних груп можливість дістати такі матеріяли, як плутоній. А це дасть нагоду для шантажу або й дійсних вибухів, і навіть більших катастроф. Фізичне забезпечення від крадіжок або саботажу мабуть ніколи не можливе на всі сто відсотків. „Ми не можемо чекати на шантажні листи, — каже він, — щоб щойно тоді починати шукати виходу з подібної ситуації: — контррозвідка мусить бути життєздібною й активною проти терористів у себе та закордоном".

Але тут автор робить нотатку, що у себе, в Америці, не завжди є можливість уникнути порушення основних конституційних прав, тому він уважає, що дуже на часі знайти нові методи захисту нашого суспільства від злочинів у цьому відношенні і також від чужої підпільної діяльности, яка тепер, на жаль, не належна контрольована. Це є важливий аспект суґестії автора, який знає справи дуже добре.

Досліди, що їх було переведено в Конґресі та широко оголошено в пресі, довели до такого стану, що Сі-Ай-Ей була змушена припинити багато чого у своїй діяльності або обмежити її, бо ставилося під загрозу відкриття джерел інформацій, а це ніколи не могло б довести до компромісів.

Контршпіонаж тепер, завдяки пресі, уважається чимось неґативним, брудним для американського суспільства; дійсність же є такого порядку, що інформації, одержані через нього, є настільки сенсетивні, що їх трудно використовувати публічно, щоби не відкрити т о г о в а ж л и в о г о джерела. Тому майже ніколи не вдається привести до суду зловленого чужого аґента (бо стоїть питання, як у суді доказати злочин, щоби не відкрити того важливого джерела. Таке діється не тільки у справі аґентури КҐБ, але також звичайних терористичних груп, — факт, що ставить наше суспільство в загрозливі ситуації.

Для справ контррозвідки, зокрема закордонної, заховані секретні операції завжди важливі і їх неможливо уникнути, хоч у питаннях китайського і совєтського бльоків вони дуже рідко бувають повністю цінні. Інформації, одержані через фотографії з сателітів, перехоплені по радіо та телеграфічні відомості й інші, здобуті електронними засобами, рідко бувають повністю корисні. Останні напевно є більш точні і дають основу для інших перевірок. Відомості ж, одержані на основі висновків - аналізів експертів відкритих інформацій через дипломатичні та інші контакти, є далеко важливіші для політичної та економічної розвідувальної служби.

Але автор попереджує, що відмовитися від секретних аґентур було б нерозумно. Така розвідка малоуспішна в СССР та Китаї, де контроля всередині країн доведена до абсурду у всіх прошарках населення; але серед держав т. зв. „третього світу" вона є корисна, бо дає можливість оцінювати настрої населення всередині та назовні. Це корисно для американської безпеки й інтересів і не колідує з законами та контролями ЗСА.

Для секретної праці в комуністичних країнах прсте, — каже Сковілл, — ми є в обмежених рамках ,немає фактично належних умов, щоби забезпечити тайну для нашої аґентури.

ВІТАЛІЙ РУБІН ВИЇДЕ З СССР

Москва. — Відомий науковець - дисидент Віталій Рубін, спеціяліст з ділянки старовинної китайської філософії, у четвер, 3-го червня, поінформував західніх кореспондентів, що совєтські власті несподівано повідомили його, що він і його дружина можуть еміґрувати до Ізраїля. Він і його жінка, вчителька німецької мови, були звільнені з посад зараз після того як внесли прохання на виїзд із СССР. Рубін не знає чому раптом йому дозволено виїхати, але думає, що його праці, в яких він аналізує диктаторські ідеології в старинному Китаї, були „невигідними" для совєтських властей, бо нагадували теперішню політичну систему в СССР. Крім того, Рубін є одним із 9-ох членів недавно створеного комітету дисидентів, який має на меті наглядати, чи Совєтський Союз додержується постанов Гельсінкської Декляреції, які стосуються людських прав.

БАТЬКИ! Зв'яжіть заполоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є будучність, в нашій громаді Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу і вільному світі нового свідомого члена!

З НАШИХ БУДНІВ

Актуальна тема

— Маю для вас актуальну тему до фейлетона, — сказав пан Я. Г. — Як то наш цьогорічний Ювілят, Іван Франко, ходив у Ню Йорку по різних інституціях і комітетах і просив батьків народу, щоби влаштували йому ювілей, а батьки вибагалися, що не годи. „Соррі, казали, немає для вас місця, Великий Каменярю, календарець, мовляв, зашпунтований по саме нікуди парадами й фестивалями з нагоди 200-річчя Американської Незалежности і 100-річчя Українського Поселення в цій країні!"

Це мені пригадало, — кажу, — гумореску чи не Осипа Маковея, як то наш Кобзар, Тарас Шевченко, ходив у Львові по різних установах і підприємствах та шукав праці і люди йому відмовляли: в одному місці казали, що він не має відповідних кваліфікацій, в другому — що не належить до такої партії, як треба, але найгірша біда була в тому, що він не мав так званої „протекції".

— Не кажіть, що Кобзареві діється у нас кривда, — перебив мене в цьому місці пан Я. Г. — Реґулярно щороку має свої Березневі Роковини і першої кляси академію з найкращими співаками й рецитаторами, має наукові сесії в НТШ, а ваш, пане товаришу, Літературно - Мистецький Клюб, присвятив йому в одному місяці березні п.к три п'ятницеві вечори!

— Ну, та й Франка ми в травні пом'янули незлим, тихим словом...

— Заледве раз спромоглися пом'янути, з великої ласки! А ви беріть до уваги, що це не звичайний собі рік, а подвійно - ювілейний: 120-річчя з дня народження і 60-річчя смерти великого нашого поета й трудівника на невдячній національній ниві! Чи не заслужив він собі хоч би на якесь скромне свято чи концерт в Українському Народному Домі, наприклад? Лупав же він цю тверду галицьку скалу, аж йому чиколодки потріскали, а його серце не раз розривалося з болю і жалю за народ, „людським призирством, ніби струпом вкритий!"

Затривоження пана Я. Г. зрозуміле, поскільки в нашій Метрополії досі було доволі тихо про підготову Франкових ювілеїв. Принаймні в місяці травні ніхто його не пошанував, крім ЛМКлюбу. Але справа не представляється так дуже безнадійно, бо вже на суботу, 5-го червня, заповіджена в Українському Інституті Америки спільна наукова конференція НТШ та алюмнів Українського Вільного Унівєрситету, на котрій наші науковці вшанують Великого Каменяра 18-ма доповідями. Цілком непогано, як на пізній початок ювілейного року!

Ікер

Микола Приходько

УКРАЇНА В КЛІВЛЕНДІ

II

Десь зо дві години наструнчував Китастий своїх невмирущих спудеїв перед концертом, радий, що зі всіх боків вже заклинилися поміж його ветеранів українські юнаки американського роду. Сказав їм наприкінці: „Хлопці, як співатимете якусь пісню, передайте її людям не тільки струнами наших бандур і голосами, а й вашим серцем, вашою усмішкою. Співаємо напочатку пісню про Америку, бажаємо їй сердечно „Геппі Биртдей", по нашому — „Многая літа", за те, що ми є вільні й заможні тут. Заспівайте так, щоб люди відчули наше серце в тій щирій нашій пісні..."

І заспівали так увечорі, у кількатисячній клівлендській залі „Мюзік Голл", як на широкому українському степу. Півсотні їх у кольористих (може аж занадто) козацьких жупанах, на чолі зі своїм Китастим, у куценькій соняшній жупанині, ніби приїхав на храм десь до Гологівського Миргороду, але ніби й із шаблею на коні, щоб не схибили десь темпо. І не схибили, бо як же можна було, як ще вийшли й на сцену Американські ветерани зі своєю голосною командою?!..

Ще ніколи не співала „Геппі Биртдей ту Ю" в інтерпретації Китастого. Прибігли якісь відразу за куліси, — попросили дозволу й ноти, передавати її на телевізійній американській станції!

А потім, після привітання голови міста й української гетьманівни — „Міс Юніверс", вийшов на сцену великий кольористий український хор „Дніпро" з молодечою оркестрою й буйним українським репертуаром під керівництвом Євгена Садовського, та ще й з таким тенористим сольоспівом — Юрієм Оришкевичем. Покинув він з цієї нагоди своїх клієнтів у своїй адвокатській канцелярії — заспівати людям до серця: „Повій вітре на Вкраїну, де покинув я дівчину", а пізніше й з бандуристами — пісню про лебеді. Цікаво, що його дружина (ніби клясична візантійка) думала тоді, коли він з таким запалом співав ті пісні? І що вона йому виказувала, коли повернувся додому. Я дивувався трохи тоді, чому наш талановитий маестро Євген Садовський став перед своїм квітчастим хором не в українській вишиваній сорочці, а у фраку? Вибачте ласкаво, дорогий Маестро, за таке побічне зауваження, бо співали Ви з Дніпром чудово...

А далі може трохи і переборщили з танцями — танцювали цілу годину, добре — нема що сказати, але пригадався мені концерт нашого славного Василя Авраменка, що закружляв Канаду й Америку в українському танці колись на нашу славу. Його тодішній концерт в торонтонській „Мессей Голл" продовжувався сім годин. Тоді посеред концерту йшли наші люди пообідати, але ще поверталися додивитися. Тут, в Клівленді, уже пізно було обідати, але дехто із старших починав позіхати, тим більше, що і акордеон приграваав якось одноманітно поза кулісами. Ті танці почалися рушниками, на зразок Вірського, і хлібом та сіллю. Поза дівчатами з рушниками, хлопці браві зі списами. Здавалося мені, що було б може помисловіше, якби вибігли на авансцену мавки з ночі перед Івана Купала й сипнули волошками навколо...

Наприкінці був жвавий кольоритний український танець, але поміж початком і кінцем виступу того ансамблю, здавалось, не зовсім доцільне тупцювання і еклектичні сценічні убрання не зовсім на місці: неукраїнські бояріні в кокошниках і шляхтичі у контушах та дівчата в різнокольорових, чи не в басарабських, спідницях. Пересолив тут хтось без потреби, бож найцікавіший концерт не можна продовжувати більше, ніж дві години, щоб не втрааати ефекту.

Бандуристи сколихнули авдиторію знову: „Гей злітались славні орли - гайдамаки", „Гей, із-за гори, гей, та й з-за лиману..." — розкотилися могутні козацькі пісні і висипалися, ніби з Метрополітен опери їхні запорізькі солісти: Володимир Тисовський, Юрій Оришкевич, Петро Пахолюк, Ярема Цісарчук; небіж славного Мітрата з Торонта, мого сердечного приятеля — Хомин і інші, що не перерахуєш. Розгойдали всю залю!

Не пускали зі сцени, аж доки всі мусіли виструнчитися одностайно на сцені і в залі — „Ще не вмерла Україна!"

Дивуюся й не можу зрозуміти, чому: відзначаємо тепер визначну нашу й американську річницю на вільній Землі Вашінґтона, показуємо у ній красу і силу нашого кольористого відбитку в американській мозаїці. І як, наприклад, можна обійтися без того, щоб показати у Вашінґтоні наш, безперечно найкращий і найоригінальніший, національний ансамбль – Капелю Бандуристів Григорія Китастого?!

Але так сталося — не запросили туди бандуристів на нашу українську соборну славу. Вибачайте за мій сердечний докір, мій приятелю, Пане Голово Українського Конґресового Комітету.

ОДНА З ОРИҐІНАЛЬНИХ КОПІЙ „МАҐНИ КАРТИ" НА ВИСТАВЦІ У ВАШІНҐТОНІ

Вашінґтон. — З нагоди 200-річчя Американської Незалежности, уряд Велико - британії позичив З'єднаним Стейтам одну із 4-ох ориґінальних копій „Маґни Карти" (Великої Хартії Вільностей), якою в 1215 році була обмежена автократична влада короля Джона. Підписання королем Джоном цієї Хартії історики вважають по - чатком розвитку демократії в Англії, бо цей документ ґарантував деякі політичні та індивідуальні вільності. Копія „Маґни Карти", яка була передана американсь - ким законодавцям делеґацією британських парляментаристів, буде протягом року на виставці в будинку Конґресу ЗСА.

З хроніки українського життя у Боффало

Міжнародний Інститут у Боффало відмітив 200-річчя незалежности ЗСА спеціяльним Фестивалем, що тривав три дні; 14, 15 і 16-го травня 1976. Участь у Фестивалі взяли деякі етнічні громади, в тому числі й українці. На зміст фестивалю склалися виставки творів народного мистецтва, або й твори індивідуальних мистців — інструментальні, вокальні, хореографічні виступи, а також показ народної ноші окремих національностей.

Координатором всієї виставки був українець — мистець Маріян Борачок. Майстром церемонії під час показу народного одягу був студент Олег Борачок, син вище згаданого мистця.

Моїм завданням не є розписуватися про цілість Фестивалю. Обмежуся тільки до української частини.

Участю українців у фестивалі зайнявся голова місцевого Відділу УККА Маріян Борачок. Він влаштував виставку, на яку склалися праці українського народного мистецтва з його ж таки колекції і його власні картини.

Новістю між експонатами українського відділу були мистецькі скляні вироби — виготовлені в Україні, теж власність Маріяна Борачка.

Сценічні виступи українців якщо так можна сказати, бо сцени на залі зовсім не було, мали місце 15-го травня о год. 7-ій вечора.

В програму входили дві пісні у виконанні студенток — пластунок при акомпаньяменті двох бандур і дві мелодії — виконані на бандурах, а також танець „Гопак", що його виконавці мусіли повторити на бажання глядачів.

Учасники вокально-музичної частини це: Оленка Потієнко, Діяна Стасюк, Розанна Іскало, Роман Ляшевич, Зіна Дмитріюк і Наталія Дмитріюк. Дві останні це бандуристки в цьому ансамблі. Рома Ляшевич це гостя у Боффало, тут вона працює над докторатом з хемії.

Виконавцями „Гопака" були ті самі дівчата з тим, що до них долучився партнер Олег Борачок.

Програму підготовила Оленка Потієнко, а керівником програми був Олег Борачок. Всім, що приймали участь у Фестивалі належиться признання.

М. Л-а

МИТРОПОЛИТ НИКОЛАЙ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

пропагандивне. Наш Львівський Собор є канонічний, дійсний, бо на ньому були присутні і проводили його архиєреї, духовенство і віруючі миряни, тому Собор мав повне право відміняти постанови і принимати".

Очевидно, що твердження Митр. Николая про „канонічність" і „важність" Львівського Собору 1946 року не відповідає дійсному станові.

Поминаючи вже факт, що згаданий львівський „собор" відбувався під примусом, під терором совєтських властей, що „віруючі миряни" на тому „соборі" то були ставленики сов. властей і що тільки розмірно невелике число священиків Греко-Католицької Церкви брало в ньому участь, і вже тимсамим він не міг бути важний, той львівський „собор" не був важний в першу чергу тому, що не був скликаний повноважною до цього властю Греко-Католицької Церкви, а по друге тому, що ні один владика Греко-Католицької Церкви в Галичині не брав в ньому участи, бо всі вони, в часі коли „собор" відбувався, були вже арештовані совєтськими властями і сиділи в тюрмах або лаґерях.

Отець д-р Михайло Мельник та о. Антоній Пельвецький, про яких згадує Митр. Николай, як єпископів, ніколи не були єпископами Греко-Католицької Церкви в Галичині (особисто мені знайомий із праці на суспільно-громадському полі о. Антоній Пельвецький був довголітнім парохом у одному із сіл Бучацького повіту, а потім був парохом у якійсь місцевості в Копичинецькому повіті).

Обидвох тих священиків висвятив на православних єпископів Київський православний митрополит Иоан у днях 24 і 25 лютого 1946 р., тобто на неділих два тижні перед львівським „собором" (о. М. Мельника на правосл. єпископа Самбірсько-Дрогобицької, а о. А. Пельвецького Станиславівської єпархії) (Г. Лужницький: „Українська Церква між Сходом і Заходом". Філядельфія, 1954. Стор. 583-584).

І коли вони брали участь у згаданому львівському „соборі" як православні єпископи, то вони не могли своєю участю надати важности „соборові" Греко-Католицької Церкви, не могли його зробити важним „канонічно", бо вони, ставши православними єпископами, вже нічого спільного з Греко-Католицькою Церквою в Галичині не мали.

Про це Митрополит Николай, як бувший „член ініціятивної групи по підготовці до воз'єднання так як учасник Львівського Собору 1946 року" мусить дуже добре знати.

І тому дуже дивно, що Митрополит Николай, який напевно має вищі теологічні студії і знає які є вимоги канонічности і важности собору, твердить нібито львівський „собор" 1946 року був канонічний, важний, а вслід за цим мав право виносити рішення у справі унеиважнення Берестейської Унії.

Львівський „собор" 1946 року не був канонічним у розумінні канонічного права, він був неважним і тому всі його постанови були неважні і не мають ніякої сили.

Про це м. ін. говорив у свій час вченим богословам у СССР один наш професор університету, спеціяліст у справах Східніх Церков, в часі свого побуту у СССР в характері члена канадської урядової делеґації і ті богослови мовчали, якби в рот води набрали.

І про неканонічність, а вслід за цим і неважність львівського „собору" знають також всі інші достойники Російської Православної Церкви і тому, коли тільки можуть, стараються „направити" цю неважність.

Останньою такою спробою їх була постанова Собору Російської Православної Церкви, що відбувся в Заґорську, який виніс постанову про „ліквідацію" Греко-Католицької Церкви в Галичині.

Коли львівський „собор" 1946 року був канонічний і важний і мав права рішати про скасування Унії, то нащо було Соборові Рос. Правосл. Церкви виносити постанову про ліквідацію Греко-Католицької Церкви?!

І якби Митрополит Львівський і Тернопільський Николай був подумав над цими справами, то не був би говорив про „канонічність" і важність" львівського „собору" 1946 року.

ВСЕУКРАЇНСЬКЕ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Беркути, від якого отримав сто українських Біблій, щоб через совєтську амбасаду у Вашінґтоні переслати їх ув'язненим священикам і проповідникам в Україні, але амбасада відмовилася зробити таку високогуманну повинність і відкинула його ласкаве прохання.

Вшанували своєю присутністю і доповнили радість святкового настрою Ювілейного Свята директор Радіопрограми УКЦеркви у Філядельфії „Христос між нами" Впр. о. шамб. Р. Москаль, редактор католицького тижневика „Шлях" д-р Лев В. Мидловський, представник Українського Народного Союзу — головної бази українського життя у Вільному Світі, головний організатор Степан Гавриш, мґр І. Скочиляс, мґр В. Сич і інші.

Святкування відбулися в трьох торжественних Богослуженнях: в суботу вечором, в неділю вранці та після полудня. У програмах виступали солісти: скрипалі В. Олександрук і Ю. Радзібаба, вокалісти — сопрано Г. Брич, В. Омелянчук і М. Джонс, тенори брати М. і П. Кирилюки, піяністи В. Олександрук, П. Шевчук і Л. Домашовець, органісти Л. Еванс і І. Домашовець та декляматорка Н. Билень. Групово взяли участь у програмах тріо сестричок Гарбузів, чоловічий квартет Першої УЄвБЦеркви у Філядельфії, хор і оркестра УБЦеркви Філядельфії за керуванням В. Олександрука, а особливою атракцією Ювілейного Свята був спільний хор в українській народній ноші під коруванням паст. В. Домашовця. На кожному святковому Богослуженні спільний хор виконував концертові похвальні псальми.

На закінчення урочистих Богослужень були виголошені спеціяльні промови. Паст. мґр Д. Марійчук промовляв на тему „Найвища ідея свободи". Він з особливою динамікою мовлення насвітлив, що найвища ідея свободи є тільки у Найвищому, тобто у Бозі. Методою стислого арґументування він підкреслив, що без свободи духа всі інші свободи не мають для людини особливого значення. А духовну свободу кожна людина може осягнути пізнанням Божої правди в прийнятті Христа з Його святою наукою. Все, що потрібне — це в щирім покаянні прийти до Спасителя світу — до Христа.

Паст. О. Р. Гарбузюк з чіткою ораторською дикцією промовляв про „Практичне розкриття свободи". Основуючись на думці тексту з посл. ап. Павла Галатам „Христос для волі нас визволив, тож стійте в ній і не піддавайтеся знову в ярмо рабства!", він вказав на потребу корисного вживання привілеїв свободи — звіщати спасенну вістку загиблим у гріхах, заступатися за покривджених, домагатися звільнення ув'язнених і катованих за віру в Христа та боротися за волю і незалежність Українського Народу, щоб і в Україні була така велика свобода й пошанування всіх прав людини, які є в ЗСА. Цитуючи українського генія духа Тараса Шевченка, він закликав присутніх його словами: „Борітеся — поборете: Вам Бог помагає; За вас сила, за вас воля І правда святая-"

Темою паст. В. Домашовця була „Америка в аспекті свободи". Яскравими історичними фактами промовець довів, що підложжям свободи і прав людини в постанні такої унікальної держави як ЗСА була могутня дія Божого Духа, Який є Автором свободи. Констрастуючи між різними видами революцій, він виявив історичну наглядність, що політичний переворот у супроводі з духовною емансипацією від гріха у всякому вигляді зумовив для віруючих в Бога людей створити таку Державу Свободи як ЗСА з широко відкритими дверима на цілий світ, а політичний переворот темних мас, підбунтованих ідеологією безбожного комунізму, витворив найжорстокішу тюрму народів, обгороджену залізним муром, у якій є неволя, знущання, глум і терор над людьми. Промовець закликав робити всі можливі заходи з тієї твердині спокою, свободи і добробуту, що нею є ЗСА, щоб і в поневоленій безбожжям Україні також могутньо залунав Дзвін Свободи у сповненні основного Божого наказу щодо прав людини: „І оголосите волю в краю для всіх мешканців його!"

НЕЗВИЧАЙНИЙ ЮВІЛЕЙ ПОДРУЖЖЯ МЕЛЬНИЧУКІВ

Теодор і Такена Мельничуки

Голмес, Па. (В.З.). — Здається не багато вже залишилося серед нас людей, які, приїхавши до ЗСА перед і після Першої світової війни, розбудовували тут „американську Україну", творили організації і товариства, або ставали членами вже існуючих установ і церковних об'єднань. До таких осіб належать п-во Федір і Такена (Чередачук) Мельничуки, які приїхали до цієї країни одне в 1906, а друге в 1910 році, обидвоє із села Педики, повіту Коломия в Західній Україні. Одружившись в листопаді 1911 р. в катедральному храмі у Філядельфії, Ювіляти довший час, майже 30 років жили в цьому місті, а будучи примірними християнами - католиками, належали до численних церковних товариств, а також до Українського Народного Союзу, де вони є і сьогодні членами у 237 Відділі.

Панство Ф. і Т. Мельничуки виховали в релігійному і українському національному дусі трьох дітей, двох синів і одну дочку, які тепер займають відповідні становища в американському житті та беруть активну участь у праці української громади і Церкви.

Внедовзі, бо вже 11-го червня 1976 р. п-во Мельничуки будуть відзначувати свій незвичайний ювілей — 65-ліття свого подружнього життя і до цього Ювілею готовляться не тільки діти Мельничуків, але також п'ять правнуків і чотири пра-правнуки та місцеві українці у цій маленькій місцевості. Бо дійсно вони заслужили собі на загальну пошану.

Видавництво „Свобода", себто бюра Редакції і Адміністрації перенеслися вже в середу, 26 травня ц. р. до нових приміщень і знаходяться тепер при 30 Montgomery St. Jersey City, N. J. 07303 на 2-му поверсі. Телефони „Свободи" незмінені, а саме: (201) 434-0237, 434-0807 і безпосередньо з Ню Йорку (212) 227-4125. Від сьогодні всі поштові пересилки просимо скеровувати на нову адресу видавництва.

Швайцарський журнал присвятив число українській проблематиці

(Н.Н.) — В Кюснахт біля Цюріху діє від 1973 р. дослідний інститут, що його заснували швайцарські церковні чинники для дослідів питань релігії, атеїзму та людських прав в країнах Східньої Европи „Віра в 2. світі" (Glaube in der 2. Welt). Інститутом керує пастор Євген Фосс, він і є редактором журналу, що виходить під тією ж назвою та поширюється головно серед церковних кіл Швайцарії, Німеччини та Австрії. Інститут утримується з добровільних датків, що напливають від окремих парафій та дієцезій, які стають колективними членами товариства „Віра в 2. світі".

Журнал містить, звичайно на 32 сторінках великого формату, статті й самвидавні документи про стан і переслідування віри та нехтування людських прав в „соціялістичних" країнах. Раз або двічі в рік число журналу присвячене якійсь вибраній темі з обсягу релігії. Так травневе число, що саме появилося під назвою „Бог на Україні — без цензури" (Gott in der Ukraine — unzensuriert) надрукувало низку матеріялів про переслідування культури й віри в Україні. До числа увійшла обширна стаття проф. Б. Боцюркова про положення церков в совєтській Україні, передрукована з італійського журналу „Руссія Крістіана", стаття Юліяна Бирча про Євангелицьких християн баптистів в Україні зі збірника: Ukraine in the Seventies. Mosaic Press. Oakville, Ontario, переклад Хроніки опору В. Мороза зі статею про ролю „В. Мороза в русі опору в Україні, витяги з „Українського Вісника" чч. 4 та 7-8 про випадки руйнування церков та переслідування священиків і вірних в Україні, листи й звернення у справі зруйнованої церкви Богоявлення в Житомирі, о. Романюка, Георгія Вінса, уривок з есею Е. Сверстюка „Собори нашого минулого", та цілий ряд перекладів української лірики Ігоря та Ірини Калинців, Валентина Мороза, Всиля Стуса Ірени Сеник, яка стала відо- Ірини Сеник, яка стала відома щойно недавно з самвидавних матеріялів й торкається наболілих тем нищення української людности й української культури. Переклади з української на німецьку мову здійснили Анна-Галя та Катерина Горбач.

Тому, що журнал від довшого часу постійно друкує українські матеріяли німецькою мовою, бажано було б, щоб і українці ставали його передплатниками. Його матеріяли надаються добре до поширювання інформації серед німецькомовного довкілля про актуальну ситуацію в Україні.

Річний абонамент виносить 25 шв. франків, адреса інституту: Glaube in der 2. Welt, Postfach 142, CH — 8700 Kusnacht-Zurich, Schweiz.

У ВІСІМНАДЦЯТУ СУМНУ і БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої Невіджалуваної
ДРУЖИНИ, МАМИ, БАБУНІ і СЕСТРИ
сл. п.
ЛІДІЇ ПОСТОЛЮК
буде відправлена
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА І ПАНАХИДА
у ВІВТОРОК, 8-го ЧЕРВНЯ 1976 р., о год. 8-ій рано в Укр. Кат. Церкві св. ап. ПЕТРА і ПАВЛА, Bentley Ave., JERSEY CITY, N.J.
та 8-го ЧЕРВНЯ 1976 р., о год. 9:30 рано в УКРАЇНСЬКІЙ КАТОЛИЦЬКІЙ ЦЕРКВІ у ГЮСТОНІ, Тексас.
Про молитви за Спокій Її Душі просять:
муж — ПЕТРО
доня — ІРЕНА з мужем ЮРІЄМ ПОТОЧНЯКОМ і дітьми: АНТОНІЄМ і ЛІДІЄЮ
сестра — ДАНУСЯ з мужем ОРЕСТОМ ГОРОДИСЬКИМ і дітьми: д-ром ОРЕСТОМ і АНДРІЙКОМ

Ділимося сумною вісткою, що 26-го травня 1976 року, по довгій і тяжкій недузі, заосмотрений Найсвятішими Тайнами, відійшов у Вічність наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО і ДІДО
бл. п.
ВОЛОДИМИР СМОЛИНСЬКИЙ
нар. в Тернополі 20-го липня 1907 року.
ПОХОРОН відбувся 1-го червня 1976 року з церкви Христа Царя в Бостоні
Горем прибиті:
дружина — АННА
син — БОГДАН з дружиною ТАТІЯНОЮ
внуки — РОМА, АДРІЯН і ХРИСТИНА
та ближча і дальша Родина в Україні і ЗСА

В глибокому смутку повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що в середу, дня 2-го червня 1976 року, після довгої і важкої недуги, упокоїлася в Бозі у шпиталі Mercy Hospital у Скрентоні, Па. наша Найдорожча ДРУЖИНА, СЕСТРА і БРАТОВА
бл. п.
Д-Р МАРІЯ САВКА
з дому ШОПЕЙ
довголітня професор англійської і латинської мов в середній школі в Олифанті.

ПАНАХИДА за спокій душі Покійної буде відслужена в п'ятницю, дня 4-го червня 1976 р. в похоронному заведенні Френчка в Олифанті, в годині 7:30 веч.
ПОХОРОН відбудеться в суботу, дня 5-го червня 1976 р. в українській греко-католицькій церкві св. Кирила і Методія в Олифанті о 9-ій год. вранці, після Заупокійної Святої Літургії Тіло буде перевезене до Української Православної Катедри Церкви-Пам'ятника св. Андрія Первозванного у Савт Бавнд Бруку, Н. Дж., де буде відслужена Панахида, а по Панахиді Тіло буде похоронене на цвинтарі тієї ж Катедри.
Горем прибиті:
о. мітрат ДМИТРО САВКА — муж
АННА ПОБУЦЬКА з Родиною — сестра
МАРІЯ ШОПЕЙ з Родиною — братова

Свято Ольги Басараб та відкриття домівки ОЖ ОЧСУ – Відділ Ню Йорк

Як вже відомо українському громадянству міста Ню Йорку, Організація Українського Визвольного Фронту купили дім на розі 8-ої вулиці й 2-ої евені. Тут кожна організація одержала одну чи більше кімнат, як домівку або канцелярію для своєї праці.

Об'єднання Жінок ОЧСУ — Головна Управа та Відділ Ню Йорк спільно втішаються соняшною, просторою кімнатою, яку прибрали самі членкині дбайливими жіночими руками. Для ще кращого вигляду деякі членкині подарували цінні речі для прикраси домівки, з них найкращий вишиваний рушник — дарунок Володимири Харук.

У неділю 8-го лютого ц. р. ОЖ Відділ Ню Йорк влаштував „Відкриття домівки", получене зі „Святом відзначення трагічної смерти сл. п. Ольги Бассараб, що саме припадало на початок лютого. Імпреза відбулася о год. 2-ій по полудні. Були присутні членкині місцевого Відділу та запрошені пані з Марійської Дружини, членкині Української Допомогової Жіночої Організації та членкині ОЖ з Відділів Ірвінгтону, Асторії, Брукліну й інші гості. Гостей та членкинь було так багато, що не вміщалися в простору домівку.

Голова Відділів Ню Йорку, що рівночасно займає пост секретарки Головної Управи, Марія Лозинська відкрила святочні Сходини згадкою про Ольгу Бассараб. Між іншим, вона сказала: „Не лише чоловіки, але й жінки мусять вкласти цеголку під будову української держави. Ольга Бассараб вмерла, але її слова, написані кров'ю на стіні келії тюрми Бриґідок, живуть вічно."

Святочну доповідь виголосила Стефа Бартко — голова Української Допомогової Організації та заступниця голови Відділу ОЖ. У своїй доповіді вона підкреслила, що безліч героїв і героїнь, які не є записані в жадній історії, боролися за Божі й людські права. Наш обов'язок, українських жінок, на еміграції є більший, бо ми відповідаємо за душі наших дітей, які не уміють оцінити „дару свободи". Прикладом героїв, що віддали життя за здійснення заповітів, є Ольга Бассараб, яка не зрадила тайни й під нелюдськими тортурами. Після її геройської смерти вибухли по цілій Західній Україні могутні хвилі протесту. Посвята Ольги Бассараб не була даремна, нарід зрозумів, що наступає хвиля терору, проти якого зобов'язує нас моральна повинність боротьби. „Сьогодні клонимо голови перед Ольгою Бассараб та перед всіми героями, що були замучені окупантами", — цими словами закінчила свою доповідь С. Бартко.

Мистецькою програмою провадила Іванна Кононів, артистка українських театрів, членкиня ОЖ Відділу Ірвінгтон. Вона продеклямувала вірш „Туга за рідним краєм", який дуже любив її покійний чоловік св. п. сотник Кононів. Другу частину програми влаштовано з нагоди відкриття нової домівки ОЖ. Цією частиною рівнож провадила Іванна Кононів, але вже навесело. Вона розказала ряд жартівливих віршів свого авторства, які відносилися до членкинь ОЖ та святкувань „Року Жінки".

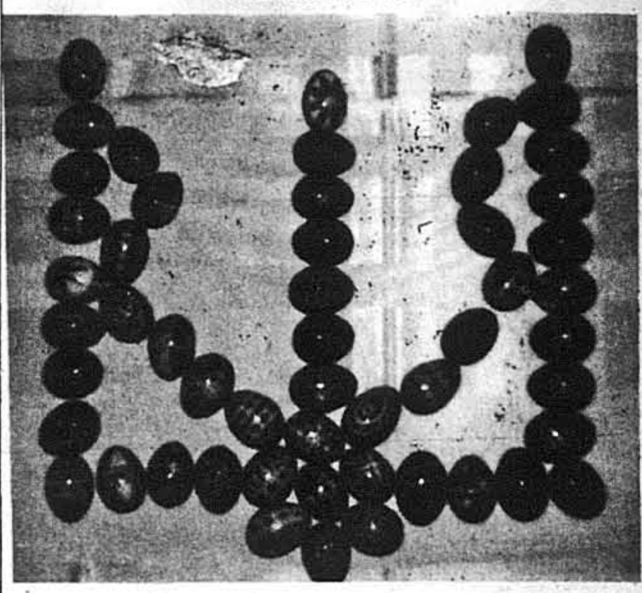
Потім голова Марія Лозинська зреферувала пророблену працю ОЖ Відділу Ню Йорк за останній 1975 рік та подала плян праці на біжучий рік. Праця в минулому році була багата та різноманітна як на зовнішньому, так і на внутрішньому відтинках. Основною була зовнішня діяльність членкинь в Міжнародній Жіночій Конференції в Мехіко; збирання підписів під петиціями до ОН та президента Форда в обороні українських жінок-політв'язнів у Совєтському Союзі.

Відділ плянує 1976 рік присвятити обороні переслідуваної Української Церкви в СССР та 200-літтю Америки й 100-літтю українського поселення.

Свято закінчено перекускою, яку приготовили членкині ОЖ, та товариською гутіркою.

Богданна С. Чарторийська

Володимир Валько пише писанки...

У Піттсбурґу живе старший чоловік Володимир Валько, йому 64 роки. Недавно він мав автовий випадок, після якого був змушений перестати працювати. Проте, він не нудьгує, не нарікає на свою долю і не живе безчинно. Навпаки, він зумів собі знайти гарне і корисне заняття — розмальовує писанки.

У композиції візерунку, в різноманітності барв Володимир Валько віднайшов життьову радість, віднайшов те, що існує в глибині душі кожної людини — відтворювати красу в доступній для неї формі. Володимир Валько дійшов до такої досконалости, що протягом пів години вспіває розмалювати одну писанку. Так що проминули тільки два місяці, а в нього назбиралось аж сімсот писанок розмальованих у різні барви та у різноманітні взори.

Українські вчені з Канади й ЗСА взяли участь у конґресі назвознавства в Квебеку

Ляваль, Квебек (ОУПС). В днях 23 - 25-го травня відбувся тут дев'ятий із черги конгрес Канадського Інституту Назвознавства, в якому взяли участь українські вчені з Канади й ЗСА, а саме: д-р А. Бойцун-Власенко з Філядельфії (доповідь: „Українські назви на Алясці"), проф. Б. Чопик із Юти (доповідь про назву Бенар-Венера), проф. Яр. Славутич (із доповіддю про „Козацькі прізвища") та проф. Яр. Рудницький (про „Глибинні й назверхні структури в ономастиці"). Всі приявні одержали ювілейне, 50-те, число „Ономастика Канадіяна 1974 - 75", що його зредаґувала Ольга Войценко у Вінніпезі.

В часі ділової сесії 25 травня вибрано новим президентом Інституту проф. Яра Славутича з Едмонтону, а Дорадчу Раду Інституту очолив проф. Яр. Рудницький із Вінніпеґу. В склад її ввійшла теж проф. І. Тарнавецька з Манітобського університету. Варто відмітити, що основний і очолюваний в перших трьох роках Канадський Інститут Назвознавства українцем (проф. Яр. Рудницький, був під головуванням француза — дра Ж. Поаріє в другому трирічч́і англійця — д-ра Гордона Деляні в рр. 1973 - 76, а тепер знову очолив його українець д-р Яр. Славутич на рр 1976-1979.

Доповідь про „Скитське золото"

Старанням 47-го Відділу СУА в Рочестері, 7-го березня ц. р. влаштовано в приявності сто осіб цікаву інформативну доповідь Зенона Елнїва, члена педагогічного складу Рочестерського Інституту Технолоґії, на тему „Скитське золото і Україна".

Прелеґента і гостей від Управи 47-го Відділу привітала Ірина Михайлюк. Зенон Елнів, знавець, колектор і писар писанок, розказав про походження скитів, їхній спосіб життя, вірування і звичаї. Доповідач опирав свої твердження на історії Геродота, єдиному джерелі про Скитів, які будучи кочовиками не залишили ні кам'яних споруд, ні писаного слова. Довгі століття дослідники та історики вважали джерела Геродота лише сміливою фантазією. Одначе, коли знайдено золоті та срібні предмети, незрівняно мистецької краси і вартости, виявилося, які правдиві були дані про Скитів, батька історії — Геродота. Доповідь ілюстровано прозірками. На екрані блистіли незрівняної краси золоті діядеми, ковтки, мечі, дзбани, нашийники, частини упряжі на коней. На предметах були зображені божества та скитські типи їхньою ношею, зброєю та символічно — фантастичними звірятами. Містичний світ звірят був уосібленням добрих чи злих сил природи, які хоронили скитів, чи наводили на них лихо. Згідно з твердженням З. Елнїва багато інформацій про Скитів всеціло втрачено через нефахові разколи та грабіж могил.

Прелеґент кількакратно вказував на схожість символіки і орнаменту Скитів із символікою і орнаментом гуцульського мистецтва, зокрема в писанках. Територія України була вкрита великою сіткою скитських могил. Незлічимі дорогоцінності з могил у більшості попали у Петербурзький Ермітаж. Лише незамітня частина залишилася на землі, з якої вони вийшли і куди вони правно належать.

Голова 47-го Відділу М. Крамарчук висловила прелеґентові подяку за цінну доповідь.

Ще довго, за часм і солодким, що їх приготовали пані з господарської референтури: Тамара Гривнак, Марія Костів і Катеина Щур, дискутовано про Скитів.

Ірина Михайлюк

Виступ Романа і Сузанни Рудницьких на концерті в честь Т. Шевченка в Янґставні

У неділю, 11-го квітня ц. р. в залі української католицької церкви св. Анни в Янґставні, Огайо, відбувся Шевченківський Концерт, старанням місцевого Відділу Українського Конґресового Комітету.

Праграму концерту відкрив голова Відділу УККА, Петро Ліщак. Молитву і вступне слово виголосив о. Володимир Височанський — парох української католицької церкви св. Анни в Янґставні.

Американський гимн відспівав студент муз. школи Дана Мюзік в Янґставні О. Богдан Мельникович, при фортепіяновому супроводі Дж. Резанки.

„Заповіт" відспівали п-ні Стефа Доловий і Микола Штинь, в супроводі Михайла Долового, і фортепіяну Христини Долової — студентки Дана Мюзік. Опісля батько і донька Долові виконали на скрипці і фортепіяні музичний дует. Відтак співав хор св. Анни.

Катруся Штинь у рефераті представила життя, творчість і страждання Т. Шевченка.

Головною атракційною точкою мистецької програми був виступ світової слави українського піяніста-віртуоза Романа Рудницького, та його дружини співачки Сузанни Рудницької, які вперше концертували в Янґставні. Виступ Виступ Янґставні. Виступ Сузанни Будницької був її четвертим для українців в цьому сезоні, після дуже успішних виступів з її чоловіком в Ню Йорку, Філядельфії та Маямі.

Солістка відспівала „Чотири пісні про поневолену Україну" оп. 26 (1915) сл. п. Антона Рудницького. Публіка була захоплена її голосом і українською вимовою в цьому трудному циклі пісень. Співачку нагороджено бурхливими оплесками.

Піяніст Роман Рудницький відіграв „Пісню" — Ревуцького, і „Баляду ґ-моль оп. 23" Шопена. Присутні сприймали його точки оваційно.

Дальше слідував виступ молодого, талановитого тенора Богдана Мельниковича, котрий відспівав „Ой три шляхи" — Степового, та „Чого мені тяжко" М. Лисенка, фортепіяновий супровід — Дж. Резанка.

В останній точці Маруся Ліщак продеклямувала поему. При кінці концерту присутні відспівали „Боже, вислухай благання".

Програму підготовив Микола Штинь.

Ю. Кульчицький

„Євшан зілля"

Дня 9-го та 10 травня ц. р. Новозаснований драматичний гурток при Українському Студентському Клюбі в Торонті порадував українську торонтонську громаду сценічною несподіванкою під назвою „Розваговий вечір". Програма вечора складалася з 1-го акту п'єси Івана Кочерги „Майстри часу" і двох гумористичних скечів „Регабілітація" та „Євшан зілля" пера Софронова Левицького.

Не дивлячися на те, що всі виконавці — молоді аматори, вони під дєсвідченою рукою їхнього режисера, артистки театру „Заграва" та члена ОМУС-у Марії Левицької зуміли протягом цілої програми полонити увагу глядачів. Після закінчення Вечора присутні нарікали лише на його єдиний недолік: майже двогодинна програма була закоротка.

Не можна не зауважити талановистости й ентузіязму в молодих акторів у відтворенні типажу п'єс. Вони самі подбали і за декорації, і за освітлення, і за звукові ефекти для вистави. Участь узяли: Мирося Барановська, Юрій Гавриш, Роман Головатий, Андрій Гошуляк, Борис Грибінський, Олесь Грибінський, Віра Гуцуляк, Степан Гузан, Марко Левицький та Марійка Лойко.

Цей добрий почин наших студентів повинно б наше громадянство підтримати, бо театр дає великі можливості для затримання українськости серед молоді, як серед виконавців, так і серед молодих глядачів.

Пані Марії Левицькій за її посвяту часу та безкорисливу працю з українською молоддю, зацікавленою театральним мистецтвом, з якою вона зуміла знайти контакт, належиться признання й подяка.

Як довідуємося, на своїх останніх сходинах гурток вирішив прибрати собі назву „Євшан зілля".

С. К.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 19-го ЧЕРВНЯ 1976 р.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Укр. Січ 170 Відд. о год. 6-ій веч. в залі УНДому при Фліт вул. — Управа.

НЕДІЛЯ, 20-го ЧЕРВНЯ 1976 р.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори В-ва св. Йосафата 217 Відд., о год. 1:30 по пол. в Укр.-Амер. Клюбі при 292 Гадсон Авеню. Проситься чл. конечно прибути, вирівняти вкладки та зголосити новоприєднаних членів. — М. Яремчук, рек. секр.